

STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO GMINY PŁOŚNICA

Do roku 2011

STYCZEŃ 2001

Wstęp

Podstawą działania wszystkich organizacji gospodarczych jest strategia rozwoju, dlatego też gmina, jako podmiot gospodarczy non-profit, powinna posiadać opracowaną strategię rozwoju. Strategia rozwoju gminy powinna określać jej główne długofalowe cele oraz wytyczać kierunki działania i alokacji zasobów koniecznych do realizacji poszczególnych celów strategicznych gminy. Strategia jako plan ma określoną strukturę. Znajdują się w niej nie tylko cele i programy funkcjonalne, ale również metody działania oraz środki niezbędne do realizacji tych celów. Strategia ujęta w formie planu kończy się opracowaniem dokumentu, który powinien odpowiadać na dwa podstawowe pytania:

1. w jaki sposób wykorzystać zasoby gminy i szanse rozwoju, aby zaspokoić potrzeby społeczności lokalnej?

2. w jaki sposób zapewnić rozwój gminy i być konkurencyjnym w stosunku do innych gmin w przyciąganiu kapitału na swój teren?

Gminy posiadające strategię rozwoju mają większe szanse wykorzystać swoje mocne strony w celu zdobycia przewagi konkurencyjnej w stosunku do innych gmin. Wpływ strategii na przewagę konkurencyjną gminy jest tym większy im większa jest jej zgodność z zasadami zarządzania strategicznego. Za podstawowe cechy strategii można uznać :

- prymat odwagi myślenia strategicznego nad poprawnością tego myślenia,
- prymat przyszłości odległej nad bliższą,
- prymat problemów zewnętrznych nad własnymi,
- prymat nieustannego rozwoju strategii nad jej stabilnością.

Opracowując strategię rozwoju Gminy Płońska autorzy kierowali się przede wszystkim potrzebą patrzenia w przyszłość nie zaś w dzień dzisiejszy. Uznali też konieczność podporządkowania działań wewnątrz gminy uwarunkowaniom, które niesie bliższe i dalsze otoczenie gminy. Uznali też konieczność traktowania strategii jako dokumentu dynamicznego, a nie stabilnego - bowiem zmienność wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań nieść będzie potrzebę stałej weryfikacji części środków i działań. Wszystko to jednak musi służyć pełnej realizacji strategii. Oczywiście nie obce są autorom strategii obecne problemy gminy i możliwe przyszłe ograniczenia w jej realizacji. Powodzenie będzie przede wszystkim uwarunkowane determinacją elit rządzących gminą i jej całej społeczności w realizacji poszczególnych etapów planu strategicznego. Uwarunkowane ono będzie zaangażowaniem wszystkich podmiotów życia społecznego i gospodarczego oraz wszystkich mieszkańców gminy, bowiem do takiego kręgu odnosi się proponowana strategia. Autorzy w opracowaniu strategii kierowali się zasadą, że wobec obiektywnego otoczenia gminy i zmian zewnętrznych, sukces w rozwoju gminy zależeć będzie przede wszystkim od wewnętrznych uwarunkowań oraz układów społecznych i gospodarczych.

Strategię opracował zespół pracowników Działdowskiej Agencji Rozwoju: Zenon Szacherski i Anna Kraśniewska oraz Katedry Organizacji i Zarządzania Wydziału Zarządzania i Administracji Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie w składzie: prof. Eugeniusz Niedzielski, mgr Krzysztof Krukowski.

Podstawowe informacje w opracowaniu prezentowanej strategii pochodzą z dokumentów, informacji, opracowań i analiz Urzędu Gminy w Płońcy. Wykorzystano

też informacje Urzędu Statystycznego, Urzędu Pracy oraz pochodzące z różnych opracowań ukazujących w różnym aspekcie uwarunkowania rozwoju Warmii i Mazur.

CZEŚĆ I

1. Uwarunkowania strategii rozwoju gminy Płońska

1.1. Położenie, warunki naturalne

Gmina Płońska zajmuje powierzchnię 163 km² i położona jest w południowej części województwa warmińsko-mazurskiego w powiecie działdowskim, około 90 km od Olsztyna oraz 13 km od siedziby powiatu, Działdowa. Leży ona na obrzeżu obszaru województwa warmińsko-mazurskiego. Cała gmina tak i jak całe województwo warmińsko-mazurskie znajduje się w granicach obszaru funkcjonalnego „Zielone Płuca Polski”. Charakter gospodarczy gminy jest rolniczy. Siedziba Urzędu Gminy znajduje się we wsi Płońska. Na terenie gminy znajduje się 15 sołectw. Gminy sąsiadujące z gminą Płońska to: Działdowo, Rybno, Lidzbark oraz gmina Kuczbork należąca do powiatu żuromińskiego woj. mazowieckiego.

Lasy stanowią ok. 18,3% powierzchni gminy. Wskaźnik ten wynosi dla województwa warmińsko-mazurskiego 29%, oraz dla kraju 28,4% .

Gmina Płońska położona jest w obrębie dorzecza rzeki Narwi i rzeki Drwęcy. Przez teren gminy przepływają rzeki: Wkra-Działdówka (stanowi fragment wschodniej granicy gminy), Wel i Płończanka.

Gmina Płońska usytuowana jest w skrajnie południowej części klimatycznej „dzielniczy mazurskiej” obejmującej swym zasięgiem całe Pojezierze Mazurskie. Dzielnicza ta należy do najchłodniejszych na terenie Polski. Warunki klimatyczne są

stosunkowo łagodne w porównaniu do terenów położonych w północnej czy północno – wschodniej części tej dzielnicy. Klimat charakteryzuje się następującymi parametrami:

- 50 dni w roku mroźnych i 130 dni z przymrozkami;
- pokrywa śnieżna zalega do 90 dni;
- duża częstotliwość silnych wiatrów;
- roczna suma opadów waha się od 500 do 600 mm. Najwięcej opadów (około 40%) przypada zazwyczaj na czerwiec i sierpień. Liczba dni z opadami jest zmienna i dochodzi do 140;
- średnia roczna temperatura powietrza wynosi około 6,8°C przy max 17,6°C i minimum –4,3°C.

Okres wegetacyjny trwa około 200 dni – od początku kwietnia do początku października. Lato trwa ok. 60 dni, zima 100-110 dni.

W ekologicznym systemie obszarów chronionych na terenie gminy znajduje się fragment Welskiego Parku Krajobrazowego oraz Obszar Chronionego Krajobrazu. W gminie Płońska znajduje się 6 pomników przyrody ożywionej.

1.2. Demografia

Gminę Płońska zamieszkuje 6402 mieszkańców, w tym w ośrodku gminnym 1017 mieszkańców, tj. 15,9% ludności. Gęstość zaludnienia w gminie wynosi 40 osób/km². Wskaźnik ten dla województwa warmińsko –mazurskiego wynosi 60 osób/km² a dla kraju 124 osoby/km². Świadczy to o niskim zaludnieniu gminy. Znacznie lepiej ten wskaźnik wygląda w porównaniu do pozostałych gmin wiejskich województwa, dla których wynosi on 25 osób/km².

Tabela 1. Podstawowe wskaźniki demograficzne dotyczące gminy Płońska na tle powiatu działdowskiego (w osobach).

Lp.	Wskaźnik	Gmina Płońska	Powiat działdowski (1999 rok)
1.	Ludność (osoby)	6402	68385
2.	Przyrost naturalny (osoby)	26	279
3.	Saldo migracji (osoby)	-33	+34
4.	Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	4,02	4,10

Analizując pod względem demograficznym rozwój gminy na przestrzeni ostatnich lat można stwierdzić, że następuje niewielki spadek liczby ludności, wynika on z ujemnego salda migracji, które wynosiło w 1999 roku 33 osoby i z niskiego przyrostu naturalnego (26 osób). Tendencja ta jest negatywna. (tabela 1.)

Wśród ludności przeważają kobiety, których liczba wynosi 3228 a mężczyzn 3174. Wskaźnik feminizacji w gminie wynosi 1,02 (powiat 1,01) (dane z 1998). Najwięcej mieszkańców posiada miejscowość Płońska (1017 osób). Najmniej osób zamieszkuje w sołectwie Gruszka (150 osób). Średnia liczba mieszkańców na jedno sołectwo wynosi w gminie 426,8 osób (tabela 2).

Tabela 2. Rozmieszczenie ludności w poszczególnych wsiach (w granicach sołectw) gminy Płońska na przestrzeni 10 lat.

Lp.	Sołectwo	Ludność w osobach			
		1987 r.	Zaludnienie os./km ²	2000 r.	Zaludnienie os./km ²
1.	Gralewo	244	28,7	215	26,4
2.	Gródki	876	50,6	660	38,4
3.	Gruszka	144	26,6	150	27,7
4.	Jabłonowo	470	46,5	467	46,4
5.	Mały Łęck	323	35,8	317	35,0
6.	Murawki	168	39,0	173	37,9
7.	Niechłonin	639	50,3	607	46,7
8.	Prioma	199	34,3	195	33,4
9.	Płońska	967	38,8	1017	41,0
10.	Przełęk	403	34,7	394	34,7
11.	Rutkowice	462	59,2	447	57,5
12.	Skurpie	447	42,9	376	36,9
13.	Turza Mała	433	32,3	425	31,7
14.	Wielki Łęck	537	45,8	533	45,5
15.	Zalesie	448	48,6	416	45,6
	Razem	6760		6402	

Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Płońska.

Gmina Płońska, jak większość gmin wiejskich, jest terenem odpływowym. Skala tego zjawiska jest tu największa w stosunku do pozostałych gmin powiatu działdowskiego, jak również w stosunku do średniej dla woj. warmińsko-mazurskiego. Przemieszczanie się ludności na obszarze gminy utrzymuje się w całym okresie (1985-1997) na prawie jednakowym poziomie. Miejsce zamieszkania zmieniło rocznie od 4,2 do 2,5% ludności. Wysoki odpływ ludności z terenu gminy spowodowany jest ograniczeniem liczby miejsc pracy na terenie gminy i ograniczonym rynkiem mieszkaniowym. Wysoki odpływ ludności ma wielorakie znaczenie dla obszaru gminy.

Oznacza on ograniczenie potencjału ekonomicznego i zmniejszenie popytu na towary i usługi na obszarach wiejskich. Ponieważ odpływają na ogół ludzie młodzi, lepiej wykształceni i bardziej przedsiębiorczy, zmniejsza to dynamizm ekonomiczny i społeczny, osłabia aktywność gospodarczą gminy. Migracja ma również strony dodatnie. Przede wszystkim, łagodzi przeludnienie agrarne wsi, powstają warunki do poprawy efektywności gospodarowania.

Tabela 3. Struktura ludności wg podstawowych grup w gminie Płońska

Grupa wieku	1988		2000		Średnio w powiecie działdowskim	Średnio w woj. warmińsko-mazurskim
	Liczba ludności	% ogółem	Liczba ludności	% ogółem		
Przedprodukcyjna	2557	36,2	1744	27,2	30,4	29,1
Produkcyjna	3679	52,2	3478	54,4	57,5	59
Poprodukcyjna	816	11,6	1180	18,4	12,1	11,9
Razem	7 052		6 402		-	-

Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Płońska.

W strukturze wiekowej ludności gminy Płońska w okresie 1988-2000 nastąpił blisko 9% spadek udziału grupy przedprodukcyjnej, spadek udziału grupy produkcyjnej o 2,2 %, znaczny wzrost udziału ludności w wieku poprodukcyjnym (o 6,8%). Ekonomiczne skutki zmian w strukturze wiekowej ludności wyrażają się w sumarycznym wskaźniku obciążenia demograficznego, mierzonego stosunkiem liczby osób w wieku nieprodukcyjnym przypadających na 100 osób w wieku produkcyjnym, który w gminie Płońska wynosi 84,07 (w powiecie działdowskim 73,7 w woj. warmińsko-mazurskim 69,5). Gminę Płońska cechuje zdeformowana struktura wieku: ilość młodzieży w wieku 0-17 lat wynosi tu 27,2% (mniejsza od progowych 33%), a udział grupy poprodukcyjnej wynoszący 18,4 % zbliża się do progowych 17,5% (tabela 4).

Tabela 4. Struktura mieszkańców gminy Płońska pod względem wieku

Lp	Sołectwo	Ludność ogółem	Ludność do 18 lat	Ludność w wieku produkcyjnym	Ludność w wieku poprodukcyjnym
1.	Gralewo	215	58	117	40
2.	Gródki	660	155	359	146
3.	Gruszka	150	39	82	29
4.	Jabłonowo	467	128	254	85
5.	Mały Łęck	317	94	172	51
6.	Murawki	173	55	94	24
7.	Niechłonin	607	142	328	137
8.	Prioma	195	45	106	44
9.	Płońska	1017	273	553	191
10.	Przełęk	394	112	214	68
11.	Rutkowice	447	100	243	104
12.	Skurpie	376	117	204	55
13.	Turza Mała	435	131	258	46
14.	Wielki Łęck	533	155	290	88
15.	Zalesie	416	81	226	109
	Razem	6402	1744	3478	1180

Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Płońska

1.3. Mieszkalnictwo

Stan zasobów mieszkalnych na obszarze gminy Płońska wynosi 1631 mieszkań (tabela 5). Większość mieszkań wybudowano w latach 1945-1988 – około 54,6%.

Tabela 5. Zasoby mieszkaniowe gminy Płońska na tle powiatu działdowskiego

Zasoby	1985	1998	Średnio w powiecie
Mieszkania	1 690	1 638	-
Izby	6 350	6 208	-
p.u. mieszkań w m ²	109 163	109 203	-
Przeciętna p.u. 1 mieszkania w m ²	64,5	66,7	59,2
Liczba izb w mieszkaniu	3,75	3,79	3,20
p.u. mieszkania/osobę w m ²	17,0	17,05	17,1
Osób/izbę	1,0	1,04	0,96
Osób/mieszkanie	3,80	3,90	3,44
Mieszkania oddane do użytku	12	1	-

Źródło: Przegląd statystyczny województwa warmińsko-mazurskiego w 1998r., WUS, Olsztyn 1999r.

Stan budynków mieszkalnych na terenie gminy jest na poziomie średnim. Mieszkania w budynkach o ścianach z materiałów palnych stanowią jedynie 3,1% ogólnej liczby mieszkań. W gminie Płońska w latach 1986-99 oddano do użytku 132 mieszkania. Najwięcej mieszkań oddano do użytku w miejscowości Rutkowice (tabela 6).

Potrzeby mieszkaniowe w gminie wynikają głównie z konieczności odnowy zużytej substancji mieszkaniowej, dotyczy to przede wszystkim budynków drewnianych i murowanych wybudowanych przed 1958 rokiem.

Tabela 6. Zmiany liczby mieszkań w gminie Płońska latach 1986-1998

Lp.	Sołectwo	Liczba mieszkań		
		1986	1999	Zmiana
1.	Gralewo	57	57	0
2.	Gródki	158	194	+36
3.	Gruszka	34	34	0
4.	Jabłonowo	102	102	0
5.	Mały Łęck	57	69	+12
6.	Murawki	32	32	0
7.	Niechłonin	146	146	0
8.	Prioma	43	43	0
9.	Płońska	235	261	+26
10.	Przełek	78	78	0
11.	Rutkowice	65	104	+39
12.	Skurpie	79	79	0
13.	Turza Mała	79	97	+18
14.	Wielki Łęck	100	101	+1
15.	Zalesie	113	113	0
	Razem	1378	1510	+132

Źródło: dane UG w Płońnicy

1.4. Ochrona zdrowia

Podstawową opiekę profilaktyczno-leczniczą dla ludności gminy Płońska zapewniają ośrodki zdrowia funkcjonujące na zasadach kontraktowych:

- Gminny Ośrodek Zdrowia w Płońnicy – 3 gabinety lekarskie,
- Wiejski Ośrodek Zdrowia w Niechłonie – 1 gabinet.

Wszyscy mieszkańcy gminy korzystają ze szpitala w Działdowie. Apteka mieści się w Płońnicy, a po godzinach otwarcia jest dostępna w Działdowie.

Ochrona stanu zdrowia społeczeństwa jest jednym z pięciu podstawowych elementów rozwoju zrównoważonego w gminie. Celem rozwoju w tym zakresie jest poprawa, a przynajmniej nie pogarszanie stanu zdrowia społeczeństwa.

1.5. Szkolnictwo

Na obszarze gminy Płońska działają 4 szkoły podstawowe (tabela 7) oraz jedno gimnazjum. W tych szkołach w roku szkolnym 1999/2000 uczyło się 731 uczniów. Analiza sytuacji demograficznej w gminie wskazuje na systematycznie zmniejszającą się liczbę dzieci w wieku szkolnym.

Tabela 7. Szkoły podstawowe w gminie Płońska

Lp.	Miejscowość	Liczba uczniów	Liczba nauczycieli
1.	Gródki	152	13
2.	Niechłonin	154	15
3.	Wielki Łęck	103	13
4.	Płońska	221	26

Na terenie gminy w miejscowości Gródki funkcjonuje Zespół Szkół Rolniczych Centrum Kształcenia Praktycznego. Kształcą oni w następujących szkołach:

- 5-letnie Technikum Rolnicze,
- 5-letnie Liceum Ekonomiczne,
- 5-letnie Technikum Hodowli Koni,
- 5-letnie Technikum Mechanizacji Rolnictwa,
- 3-letnie Technikum Rolnicze,
- 3-letnia zasadnicza Szkoła Mechanizacji Rolnictwa.

Szkoła ta posiada 18 pomieszczeń dydaktycznych do nauki na około 630 miejsc. Baza dydaktyczna to również gospodarstwo rolne oraz warsztaty mechanizacyjne. Zapleczem socjalnym dla uczniów z poza gminy jest internat na 250 miejsc. Szkoła ta bardzo szybko reaguje na przemiany koniunkturalne w rolnictwie i gospodarce uruchamiając nowe kierunki kształcenia. Przy ZSR uruchomione zostało Centrum Kształcenia Praktycznego zajmujące się kształceniem praktycznym uczniów również z innych szkół rolniczych, a także egzaminowaniem z zakresu przedmiotów zawodowych w rolnictwie. W Centrum organizowane mogą być kursy doksztalania nauczycieli przedmiotów zawodowych, kursów kwalifikacyjnych dla dorosłych. Obsługą gminy w pozostałe typy szkolnictwa ponadgimnazjalnego sprawują okoliczne miasta powiatowe. Na terenie gminy, jak również na terenie powiatu działdowskiego nie ma placówek szkolnictwa specjalnego.

Od 1996 roku gmina przejęła szkoły podstawowe pod swoje władanie. Oznaczało to konieczność ponoszenia wszystkich kosztów związanych z ich działalnością. Wydatki na oświatę stanowią około 50% wszystkich wydatków gminy. Świadczy to o skali problemu, związanego z finansowaniem działalności bieżącej oraz remontów i inwestycji w szkołach znajdujących się na terenie gminy. Na terenie gminy prowadzona jest budowa

1.6. Kultura

Usługi w zakresie kultury realizuje Gminny Dom Kultury w Płońnicy oraz Dom Kultury w Niechłoninie. Przy Gminnym Domu Kultury działają Orkiestra Dęta oraz organizowane są Spotkania Teatralne. Uzupełnieniem tych obiektów są placówki biblioteczne: Gminna Biblioteka Publiczna w Płońnicy posiadająca 3 filie oraz 8 punktów bibliotecznych.

1.7. Gospodarka w gminie Płońska

1.7.1. Rolnictwo

Gospodarka w gminie Płońska opiera się na rolnictwie. W tym dziale gospodarki zatrudnionych jest najwięcej mieszkańców gminy. Na terenie gminy istnieje 827 gospodarstw rolnych o ogólnej powierzchni 12151 ha. Średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego wynosi 14,7 ha.

Tabela 8. Użytkowanie gruntów w poszczególnych wsiach na obszarze gminy Płońska

Lp	Sołectwo	Pow. areалу wsi w ha	Użytki rolne % ogólnej pow. areалу wsi	Struktura użytków rolnych w %		
				Grunty orne	Sady	Łąki i pastwiska
1.	Gralewo	854	59,7	99,8	-	-
2.	Gródki	1739	53,5	70,4	0,1	29,5
3.	Gruszka	547	83,3	63,5	0,1	36,4
4.	Jabłonowo	1017	90,8	72,5	0,1	27,4
5.	Mały Łęck	903	85,9	84,6	-	15,4
6.	Murawki	435	77,0	75,6	-	24,4
7.	Niechłonin	1272	87,6	79,5	0,2	20,3
8.	Prioma	587	72,2	79,0	0,2	20,8
9.	Płońska	2498	55,8	71,3	3,2	25,5
10.	Przełęk	1166	84,7	68,9	0,1	31,0
11.	Rutkowice	798	90,2	80,7	4,2	15,1
12.	Skurpie	1041	94,4	97,9	0,3	1,8
13.	Turza Mała	1347	58,7	68,1	0,1	31,8
14.	Wielki Łęck	1171	89,4	69,4	0,4	30,2
15.	Zalesie	929	90,2	84,7	-	15,3
	Razem	16309	74,5	77,5	0,11	22,3

Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Płońska.

Największe zwarte kompleksy użytków rolnych występują w środkowej części gminy, w pasie Płońska-Skurpie i w południowej od Gródek po Niechłonin. Dość duże zróżnicowanie występuje w ilości gruntów ornych w ogólnej powierzchni użytków rolnych. Najwięcej gruntów ornych w stosunku do UR mają wsie: Gralewo, Skurpie, Mały Łęck, Rutkowice, Zalesie (85-99%), najmniej natomiast wsie: Gruszka, Przełęk, Turza Mała i Wielki Łęck (63-69 %). W pozostałych wsiami wskaźnik ten jest zbliżony do średniej dla gminy wynoszącej 77,5%. Znaczny udział w użytkach rolnych gminy mają użytki zielone (22,3%). Są to obszary związane z doliną Welu, Wkry-Działdówki oraz Płońniczanki (tabela 8).

O wartości potencjału rolnego decyduje głównie jakość rolniczej przestrzeni produkcyjnej i jej wielkość. Jakość rolniczej przestrzeni produkcyjnej dla gminy Płońska według wskaźnika IUNG¹ kształtuje się pomiędzy 50 a 60. Jest on zbliżony dla wszystkich gmin powiatu działdowskiego. Przyjmując, że wielkość rolniczej przestrzeni produkcyjnej to ilość użytków rolnych przypadająca na statystycznego mieszkańca gminy,

¹ Wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni gospodarczej (w skali 0-100 punktów) ustalony przez Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach

to w gminie Płońska wynosi ona 2,50 ha, a w województwie warmińsko-mazurskim 0, 89 ha. Dla Polski ten wskaźnik wynosi tylko 0,48 ha.

Głównymi właścicielami gruntów w gminie Płońska są rolnicy indywidualni – 60%, Państwowe Gospodarstwa Leśne –16,40% oraz AWRSP 15,40 %.

1.7.2. Obsługa rolnictwa

Zmiany strukturalne w gospodarce gminnej spowodowały prawie całkowity zanik usług świadczonych przez sektor państwowy i spółdzielczy. Ograniczenie działalności przez Spółdzielnie Kółek Rolniczych i Zakłady Usług Maszynowych spowodowały przeniesienie ciężaru obsługi w zakresie mechanicznych prac polowych na sektor indywidualny. Większość maszyn z tych organizacji oraz z likwidowanych gospodarstw państwowych przeszły w użytkowanie rolników indywidualnych. Świadczyć o tym może wiek posiadanych przez gospodarstwa kombajnów rolniczych. Połowa z nich ma więcej niż 10 lat. W dalszym rozwoju rolnictwa niezbędne są organizacje świadczące usługi w zakresie obsługi rolnictwa. Kółka Rolnicze powinny przystosować się do nowych warunków społeczno-gospodarczych. Istnienie spółdzielczości rolniczej jest niezbędne dla funkcjonowania społecznych form aktywności lokalnej. Organizacje kółkowe i inne formy spółdzielczości i samorządu rolniczego powinny stać się w gminie Płońska ważnym elementem zarządzania gospodarką gminy.

Obsługę weterynaryjną na obszarze gminy świadczą prywatne punkty weterynaryjne.

Baza GS „SCH” do niedawna zaopatrująca rolników we wszystkie artykuły do produkcji rolnej i częściowo skupująca płody rolne, obecnie odgrywa już tak dużego znaczenia. Funkcje GS przejęły podmioty prywatne, które zaopatrują rolników w środki produkcji oraz zajmują się skupem płodów rolnych. Podmioty te w sposób bardziej efektywny dostosowały się do praw gospodarki wolnorynkowej.

1.7.3. Pozarolnicza działalność gospodarcza

Na terenie gminy działa 117 podmiotów gospodarczych osób fizycznych zarejestrowanych w ewidencji działalności gospodarczej prowadzonym w UG w Płońcy. Brak jest danych o liczbie zatrudnionych w tych jednostkach. Na terenie gminy nie występują firmy w formie spółek akcyjnych. Oprócz tego w gminie działalność prowadzi 13 podmiotów gospodarczych osób prawnych. (tabela 9).

Tabela 9. Podmioty gospodarki narodowej w gminie Płońska według wybranych form prawno-organizacyjnych

Lp.	Wyszczególnienie	Gmina Płońska
1.	Przedsiębiorstwa państwowe	0
2.	Spółki prawa handlowego (spółki z o.o.)	1
3.	Pozostałe spółki	9
4.	Spółdzielnie	4
5.	Zakłady osób fizycznych	117

Źródło: Przegląd statystyczny województwa Warmińsko-Mazurskiego w 1999r. (dane za 1998r).

Najbardziej popularną formą prowadzenia działalności gospodarczej na terenie gminy Płońska jest działalność zarejestrowana jako zakłady osób fizycznych –117 firm, z tej liczby m.in.:

- 43 firmy prowadzą działalność produkcyjno - usługową,
- 21 firm prowadzi działalność w zakresie usług budowlanych,
- 53 firmy prowadzą działalność handlową.

Nowe podmioty gospodarcze powstające na terenie gminy Płońska powinny być związane z usługami i sektorem rolno-spożywczym, ponieważ Płońska jest gminą typowo rolniczą o minimalnym potencjale przemysłowym. Zapleczem dla produkcji rolnej są tu jedynie 2 gorzelnie i 1 młyn.

1.7. Bezrobocie

Na terenie gminy zarejestrowanych jest 723 bezrobotnych (w ciągu 1999 roku bezrobocie wzrosło o 176 osób), w tym 407 kobiet (tabela 10). Bezrobotni stanowią 11,2 % wszystkich mieszkańców gminy. W stosunku do ludności gminy w wieku produkcyjnym procentowy udział bezrobotnych wynosi 19,6%.

Tabela 10. Struktura wiekowa osób bezrobotnych w gminie Płońska

Przedział wiekowy (w latach).	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
18-24	255	134	121
25-34	204	124	80
35-44	149	93	56
45-54	107	53	54
55-60	8	3	5
Razem	723	407	316

Największa liczba osób bezrobotnych zamieszkuje w miejscowościach, w których znajdowały się PGR -y. Sytuacja ta spowodowana została likwidacją gospodarstw państwowych. Należy podkreślić, że dane dotyczące bezrobocia obejmują tylko osoby zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Działdowie.

1.8. Stan infrastruktury na terenie gminy

Większość miejscowości w gminie Płońska posiada podstawową infrastrukturę wodociągową oraz telefony. W większości wsi nie jest rozwiązany problem ścieków (tabela 11). Ścieki bytowo-gospodarcze z gospodarstw rolnych odprowadzane są do zbiorników bezodpływowych oraz bezpośrednio do cieków wodnych. Tylko w jednej miejscowości (Gródki) istnieje kanalizacja ściekowa, gdzie od 1970 działa oczyszczalnia ścieków (wydajność 84,56 m³/d).

W 1998 roku gmina Płońska przystąpiła do wspólnej inwestycji z gminą Działdowo i Iłowo oraz miastem Działdowo, jaką była budowa międzygminnego składowiska odpadów w Zakrzewie gm. Działdowo. Obecnie składowisko to funkcjonuje. We wszystkich wsiach sołeckich znajdują się kontenery na odpady. Gmina zawarła umowę z Przedsiębiorstwem Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Działdowie na wywóz nieczystości stałych z terenu gminy.

Tabela 11. Stan infrastruktury technicznej dla poszczególnych miejscowości gminy Płońska (w % gospodarstw)

Lp.	Nazwa miejscowości	Wodociągi	kanalizacja	gazyfikacja	telefony (ilość abonentów)
1.	Gralewo	80	0	0	30
2.	Gródki	100	40	76	40
3.	Gruszka	97	0	0	43
4.	Jabłonowo	97	0	0	70
5.	Mały Łęck	57	0	0	38
6.	Murawki	0	0	0	6
7.	Niechłomin	93	0	0	71
8.	Prioma	0	0	0	62
9.	Płońska	81	0	57	110
10.	Przełek	94	0	0	74
11.	Rutkowice	91	0	0	58
12.	Skurpie	96	0	0	2
13.	Turza Mała	30	0	0	58
14.	Wielki Łęck	80	0	0	60
15.	Zalesie	80	0	0	65

Źródło: dane UG w Płońnicy.

Gaz ziemny doprowadzony jest do dwóch wsi: Płońska i Gródki. Ogólna długość sieci średniego ciśnienia wynosi 18295 m, a ilość przyłączy 191 szt. Gaz wykorzystywany jest dla potrzeb komunalno-bytowych i ogrzewnictwa.

Obsługa komunikacyjna gminy opiera się na systemie drogowym i kolejowym. Układ drogowy nadrzędny tworzą drogi wojewódzkie:

- droga Przasnysz-Mława-Działdowo-Brodnica;

- oraz przebiegająca północnym skrajem gminy droga Łasin-Nowe Miasto Lubawskie-Uzdowo-Rozdroże.

Układ drogowy podstawowy opiera się na drogach powiatowych. System ten uzupełniają drogi gminne i drogi dojazdowe mające znaczenie w bezpośredniej obsłudze przyległej zabudowy oraz jako dojazdy do pól. Długość dróg gminnych wynosi 290 km. Uzupełniają je drogi powiatowe o łącznej długości w granicach gminy 69,2 km oraz drogi wojewódzkie – 10,2 km. Zarówno drogi wojewódzkie jak i powiatowe stwarzają dobre warunki przejazdów bliskiego i dalekiego zasięgu, zarówno pasażerskich jak i towarowych, we wszystkich kierunkach.

Na system kolejowy w gminie składają się dwie trasy:

- magistrala kolejowa zelektryfikowana E-65 relacji Warszawa-Działdowo-Ława-Gdynia, przyległa bezpośrednio do północnej granicy gminy, biegnąca po gruntach sąsiedniej gminy Rybno;
- linia kolejowa jednotorowa nieelektryfikowana relacji Działdowo-Brodnica.

Na terenie gminy znajduje się przystanek w Płońnicy oraz przystanek kolejowy w Priomie.

1.9. Surowce naturalne

Gmina Płońnica nie jest zbyt zasobna w surowce naturalne. Eksploatowane są tu głównie piaski i żwiry. Stopień zasobności złóż jest trudny do oceny z uwagi na brak kompleksowych badań rozpoznawczych. Eksploatowane są obecnie 3 złoża:

- złożo kruszywa naturalnego (piasku z domieszką żwiru) „Niechłonin” w miejscowości Niechłonin. Zawiera ono kruszywa dla potrzeb budownictwa komunikacyjnego w ilości 4 mln ton zasobów bilansowych;
- złożo kruszywa naturalnego piasku i żwiru „Gralewo”. Zawiera ono zasoby kruszywa naturalnego dla budownictwa ogólnego i drogownictwa w ilości 209,5 tys. ton zasobów bilansowych;
- złożo kruszywa naturalnego piasku i żwiru „Niechłonin II”. Zawiera ono zasoby kruszywa naturalnego dla budownictwa ogólnego i drogownictwa w ilości 293,9 tys. ton zasobów bilansowych.

Gmina Płońnica posiada dwa wytypowane obszary prognostyczne występowania kruszyw naturalnych o pozytywnych wynikach badań poszukiwawczych w rejonie wsi Gralewo i w rejonie wsi Prioma.

CZĘŚĆ II

ANALIZA SWOT

Analiza SWOT przeprowadzana jest na dwóch płaszczyznach: zewnętrznej i wewnętrznej. Analiza uwarunkowań zewnętrznych dotyczy oceny najistotniejszych zagrożeń i szans stworzonych przez otoczenie gminy. Analiza uwarunkowań wewnętrznych dotyczy oceny mocnych i słabych stron gminy (rysunek 2).

Czynniki, zjawiska i procesy zewnętrzne	SZANSE	ZAGROŻENIA
Czynniki, zjawiska i procesy wewnętrzne	SILNE STRONY (sily)	SŁABE STRONY (słabości)
	Czynniki, zjawiska i procesy pozytywne	Czynniki, zjawiska i procesy negatywne

Rysunek 2. Analiza SWOT

Wykorzystanie metody SWOT w procesie planowania rozwoju gminy obejmuje cztery podstawowe obszary:

- Ocena uwarunkowań makroekonomicznych;
- Badanie kondycji prywatnego sektora gospodarczego;
- Badanie konkurencyjnego otoczenia gminy;
- Badanie wewnętrznych uwarunkowań gminy o charakterze organizacyjnym.

**MOCNE STRONY
GMINY PŁOŚNICA**

lp.	wyszczególnienie	% wskazań
1.	NIESKAŻONE ŚRODOWISKO NATURALNE	72,0
2.	DUŻY UDZIAŁ WŁASNOŚCI PRYWATNEJ W STRUKTURZE WŁASNOŚCIOWEJ NIERUCHOMOŚCI	69,4
3.	WOLNE TERENY PRZEZNACZONE POD OSADNICTWO	63,9
4.	WYSOKI POZIOM ROLNICTWA	63,2
5.	DOBRE ROZWINIĘTA BAZA OŚWIATOWA W GMINIE	53,3
6.	DOBRE WYPOSAŻENIE W SIEĆ GAZOWĄ	50,6
7.	DOBRE ROZWINIĘTA SIEĆ TELEFONICZNA	47,1
8.	DOBRE ROZWINIĘTA SIEĆ ENERGETYCZNA	44,2
9.	DOBRE ROZWINIĘTA SIEĆ WODOCIĄGOWA	41,0
10.	DOBRA BAZA KULTUROWA GMINY	39,3
11.	SPRAWNE FUNKCJONOWANIE URZĘDU GMINY	38,6
12.	DOBRA WSPÓŁPRACA Z INNYMI GMINAMI	38,6
13.	WYSOKI POZIOM NAKŁADÓW INWESTYCYJNYCH	33,3

ŹRÓDŁO: NA PODSTAWIE SONDAŻU SPOŁECZNEGO

SŁABE STRONY GMINY PŁOŃNICA

LP.	WYSZCZEGÓLNIENIE	% WSKAZAŃ
1.	NIEWIELKA ATRAKCYJNOŚĆ TURYSTYCZNA GMINY	50,5
2.	NIEWYSTARCZAJĄCA INFRASTRUKTURA BANKOWA	39,02
3.	PERYFERYJNE POŁOŻENIE GMINY	38,9
4.	NISKIE UPRZEMYSŁOWIENIE GMINY	30,6
5.	WYSOKA STOPA BEZROBOCIA	30,3
6.	NISKIE WYKSZTAŁCENIE BEZROBOTNYCH	27,8
7.	SŁABA AKTYWNOŚĆ OBYWATELI NA RZECZ GMINY	26,9
8.	NISKI POZIOM LESISTOŚCI	25,3
9.	SŁABO ROZWINIĘTA SIEĆ KANALIZACYJNA	25,3
10.	NIEWYSTARCZAJĄCA ILOŚĆ OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW	25,0
11.	SŁABA JAKOŚĆ DRÓG	23,3
12.	POZYSKIWANIE INWESTORÓW ZEWNĘTRZNYCH	22,3

Źródło: na podstawie sondażu społecznego

Szanse rozwoju gminy Płońska

Lp.	Wyszczególnienie	% wskazań
1.	CZYSTE ŚRODOWISKO NATURALNE W REGIONIE	63,9
2.	WSPIERANIE ROLNICTWA PRZEZ PAŃSTWO	52,8
3.	PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ MIESZKAŃCÓW REGIONU	47,2
4.	ATRAKCYJNOŚĆ TURYSTYCZNA WOJEWÓDZTWA	47,2
5.	ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TURYSTYCZNEJ W REGIONIE	41,6
6.	INWESTORZY ZEWNĘTRZNI	41,3
7.	PROGRAMY POMOCOWE DLA GMIN	35,6
8.	WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI WSPIERAJĄCYMI PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ	32,1
9.	OKREŚLENIE PODATKÓW NA POZIOMIE STYMULUJĄCYM ROZWÓJ	27,8
10.	POZYSKIWANIE ŚRODKÓW POZABUDŻETOWYCH	27,6
11.	POŁOŻENIE GMINY NA OBSZARZE FUNKCJONALNYM „ZIELONE PŁUCA POLSKI”	23,6
12.	ROLA OŚWIATY W ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH	23,6
13.	WZROST GOSPODARCZY KRAJU	25,3
14.	ROZWÓJ AGROTURYSTYKI	23,1

ŹRÓDŁO: NA PODSTAWIE SONDAŻU SPOŁECZNEGO

Zagrożenia rozwoju gminy Płońska

lp.	wyszczególnienie	% wskazań
1.	NIEKORZYSTNA POLITYKA PAŃSTWA W STOSUNKU DO ROLNICTWA	80,6

2.	BRAK ZAINTERESOWANIA SIĘ KAPITAŁU ZAGRANICZNEGO INWESTOWANIEM NA OBSZARACH WIEJSKICH	61,9
3.	DŁUGOTRWALE BEZROBOCIE	52,8
4.	NIEKORZYSTNA POLITYKA PAŃSTWA W STOSUNKU DO SAMORZĄDU GMINNEGO	47,3
5.	TRUDNA SYTUACJA MATERIALNA BEZROBOTNYCH	47,2
6.	NIEKORZYSTNA SYTUACJA GOSPODARCZA WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO	37,8
7.	NIEKORZYSTNE ZASADY FINANSOWANIA ZADAŃ PUBLICZNYCH Z BUDŻETU PAŃSTWA	35,6
8.	NIESTABILNOŚĆ PRZEPISÓW DOTYCZĄCYCH DZIAŁAŃ SAMORZĄDÓW GMINNYCH	30,3

ŹRÓDŁO: NA PODSTAWIE SONDAŻU SPOŁECZNEGO

Wizja rozwoju gminy Płońska

Wizja rozwoju gminy bierze pod uwagę możliwie najbardziej realne uwarunkowania i ograniczenia zewnętrzne i wewnętrzne, które wyznaczają gminie pozycję wyjściową w procesie tworzenia **Strategii rozwoju gminy Płońska do 2011 roku**.

JAKĄ GMINĄ POWINNA BYĆ GMINA PŁOŃNICA?

Źródło: wyniki sondażu społecznego

Lp.	Wyszczególnienie	Tak %
1.	Ośrodek rolniczy – przetwórnictwo produktów rolnych i zwierzęcych, jednostki obsługujące rolnictwo	93
2.	Ośrodek przemysłowy – więcej zakładów przemysłowych	78
3.	Ośrodek turystyczny - hotele, lokale gastronomiczne, instytucje obsługi ruchu turystycznego	73
4.	Ośrodek biznesu – izby gospodarcze, inkubator przedsiębiorczości, lokalne agencje rozwoju	52
5.	Ośrodek kulturalny – imprezy kulturalne itp.	48
6.	Ośrodek handlowy – więcej magazynów, hurtowni, sklepów	40
7.	Ośrodek szkoleniowy - szkoły, szkolenia, konferencje	32

CZĘŚĆ III

CELE STRATEGICZNE ROZWOJU GMINY PŁOŃNICA

WOJ. WARMIŃSKO-MAZURSKIE

CEL STRATEGICZNY NR 1:

**ROZWOJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I ZWIĘKSZENIE ILOŚCI MIEJSC
PRACY NA TERENIE GMINY**

1.1. ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI GOSPODARCZEJ NA OBSZARZE GMINY

1.1.1 Promocja rozwoju przedsiębiorczości poprzez wsparcie sektora małych i średnich przedsiębiorstw

- Zorganizowanie doradztwa gospodarczego dla osób prowadzących lub podejmujących działalność gospodarczą.
- Pomoc dla podmiotów gospodarczych w celu uzyskania kapitału.
- Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości.
- Promowaniu lokalnej działalności gospodarczej.

1.1.2. Dążenie do wzrostu dochodów mieszkańców gminy z działalności pozarolniczej

- Restrukturyzacji systemu gospodarki gminnej przez rozbudowę funkcji usługowych.
- Opracowanie oferty dla biznesu i przemysłu wspierającego rozwój gospodarczy.
- Prowadzenie konsultacji z przedsiębiorstwami z terenu gminy w dziedzinie potrzeb kooperacyjnych i lokalnego zaplecza usługowego.

1.1.2. Przygotowanie planu promocji gminy

- Stworzenie lobbingu na rzecz gminy.
- Określenie zakresu i formy oferty promocyjnej.
- Określenie instrumentów i form realizacji programu promocji.
- Nawiązywanie kontaktu z innymi gminami.
- Powołanie zespołu ds. promocji gminy.

1.2. ZWIĘKSZENIE ILOŚCI MIEJSC PRACY NA TERENIE GMINY

1.2.1. Stworzenie szans dla bezrobotnych poprzez rozwijanie programów przeciwdziałaniu bezrobociu.

- Rozwijanie systemu szkoleń i przekwalifikowań zawodowych.
- Współpraca z organizacjami szkoleniowymi, stowarzyszeniami i fundacjami organizującymi szkolenia.

1.2.2. Zmniejszenie bezrobocia wśród mieszkańców gminy

- Pomoc organizacjom i stowarzyszeniom bezrobotnych z terenu gminy (założenie).

- Stworzenie banku informacji o bieżących i przyszłych potrzebach zakładów pracy w zakresie zatrudnienia.
- Przygotowanie absolwentów do prowadzenia samodzielnej działalności gospodarczej.

1.2.3. Zwiększenie zatrudnienia w przemyśle rolno-spożywczym poprzez stworzenia warunków zachęcających do inwestowania w gminie

- Opublikowanie oferty gospodarczej gminy dla inwestorów.
- Opracowanie mapy terenów inwestycyjnych gminy wraz z programem rozwoju infrastruktury.
- Realizacja inwestycji zapewniających odpowiednią infrastrukturę.
- Współpraca z organizacjami gospodarczymi.

1.3. OPRACOWANIE PLANU ZAGOSPODAROWANIA TURYSTYCZNEGO GMINY.

- Promocja działalności agroturystycznej wśród mieszkańców gminy.
- Wspieranie przez władze gminne działalności agroturystycznej i ekoturystycznej.

CEL STRATEGICZNY NR 2:

***ROZWÓJ I MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I
SPOŁECZNEJ NA TERENIE GMINY***

2.1. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

2.1.1. Opracowanie programu kompleksowej kanalizacji gminy

- Analiza, podjęcie decyzji oraz opracowanie programu co do wyboru rodzaju systemu kanalizacyjnego dla poszczególnych miejscowości gminy.
- Budowa nowych i modernizacja istniejących oczyszczalni ścieków.

2.1.2. Opracowanie planu dalszej gazyfikacji miejscowości na terenie gminy

2.1.3. Zwiększenie ilości abonentów telefonicznych na obszarze gminy

2.1.4. Określenie programu kompleksowego zwodociągowania gminy

- Inwestycje z zakresu zaopatrzenia w wodę i urządzenia do jej uzdatniania.
- Opracowanie programu dalszego zaopatrzenia w wodę gospodarstw domowych na terenie gminy.

2.1.5. Zwiększenie jakości i efektywności dostaw energii

- Modernizacja sieci energetycznej (reelektryfikacja)
- Wykorzystanie lokalnych źródeł energii.

2.2. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ

- Budowa nowych oraz modernizacja istniejących szkół na terenie gminy.
- Opracowanie planu rozwoju obiektów zaspokajających potrzeby kulturalne mieszkańców.
- Opracowanie planu rozwoju obiektów sportowych (w tym sal gimnastycznych przy szkołach) i rekreacyjnych na terenie gminy.

CEL STRATEGICZNY NR 3:

DOSTOSOWANIE ROLNICTWA DO WYMOGÓW RYNKU I PRZETWÓRSTWA

3.1. Wpieranie utworzenia bazy przetwórstwa rolno-spożywczego na terenie gminy

3.2. Różnicowanie działalności gospodarczej gospodarstw rolnych

- Zwiększenie liczby gospodarstw posiadających trwałe źródła dodatkowego dochodu z działalności gospodarczej poza konwencjonalnym rolnictwem.
- Stworzenie nowych, trwałych miejsc pracy dla rodzin rolników.
- Zwiększanie potencjału turystycznego obszarów gminy.

3.3. Tworzenie warunków dla poprawy opłacalności rolnictwa

- Promocja wybranych produktów jako miejscowa specjalność.
- Szkolenia specjalistyczne dla rolników.
- Pomoc w integracji rolnictwa z rynkami zbytu.

3.4. Wspieranie zbiorowych form gospodarowania rolników

- Tworzenie grup producenckich.
- Wspieranie, doradztwo dla grup producenckich.

3.5. Rozwój rolnictwa ekologicznego

CEL STRATEGICZNY NR 4

POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW GMINY

4.1. Poprawa a przynajmniej nie pogarszanie stanu zdrowia mieszkańców

- Udział gminy w poprawianiu leczenia otwartego.
- Pomoc w działaniach służących poprawie funkcjonowania Ośrodków Zdrowia oraz szpitala.

4.2. Bezpieczeństwo publiczne

- Opracowanie programu bezpieczeństwa publicznego w gminie.
- Rozszerzenie współpracy z Policją.
- Dalsza współpraca z Ochotniczą Strażą Pożarną

4.3. Zahamowanie dekapitalizacji zasobów mieszkaniowych i poprawa ich standardu

- Pomoc przy remontach i utrzymaniu zasobu mieszkaniowego w osiedlach po byłych PGR-ach.
- Poprawa stanu technicznego i estetyki istniejących zasobów mieszkaniowych.
- Zapewnienie ładu przestrzennego oraz estetyki krajobrazu.

4.4. Objęcie formami pomocy społecznej osób najbardziej potrzebujących i zrationalizowanie tej pomocy

CEL STRATEGICZNY NR 5

OCHRONA ŚRODOWISKA NATURALNEGO I KULTUROWEGO GMINY

5.1. Zachowanie walorów środowiska naturalnego i krajobrazu

- Zachowanie cech architektury regionalnej.
- Tworzenie stref ochronnych.

5.2. Gospodarka odpadami na terenie gminy

- Wdrażanie systemu segregacji odpadów z terenu gminy.
- Dalsza realizacja programu wywozu odpadów stałych z terenu gminy.

5.3. Zaniechanie odprowadzania ścieków do wód powierzchniowych

5.4. Zwiększenie lesistości obszarów gminy

5.5. Redukcja emisji zanieczyszczeń do atmosfery

- Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii.

5.6. Preferowanie działalności gospodarczej mało uciążliwych dla środowiska

5.7. Zwiększenie świadomości ekologicznej poprzez edukację

- Wdrażanie edukacji ekologicznej w programy nauczania na wszystkich etapach edukacji szkolnej.
- Podnoszenie świadomości ekologicznej lokalnej społeczności.
- Promowanie działań na rzecz inwestycji proekologicznych.

CEL STRATEGICZNY NR 6

ZAPEWNIENIE DOBREJ DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ ORAZ SPRAWNEGO SYSTEMU KOMUNIKACJI W GMINIE

6.1. Rozbudowa i modernizacja dróg i infrastruktury drogowej

- Opracowanie i realizacja całościowego programu perspektywicznego poprawy stanu dróg.
- Modernizacja dróg i chodników na terenie gminy z uwzględnieniem planów inwestycyjnych wszystkich instytucji obsługujących teren gminy (Zakład Energetyczny, Zakład Gazowniczy, Telekomunikacja itp).
- Stworzenie sieci przydrożnych usług dla zmotoryzowanych (motele, stacje benzynowe, itp.).

6.2. Stworzenie sprawnego systemu komunikacji w gminie

- Uwzględnienie potrzeb natężenia ruchu drogowego i rozwiązań komunikacyjnych gminy.
- Wyznaczenie tras przejazdu i miejsc parkowania w szczególności dla pojazdów ciężarowych.
- Zniesienie barier rozwoju miejscowości w postaci utrudnionej dostępności komunikacyjnej różnych części gminy.

CZEŚĆ IV

CELE STRATEGICZNE ROZWOJU GMINY

PŁOŚNICA

WOJ. WARMIŃSKO-MAZURSKIE

CZEŚĆ OPISOWA

CEL STRATEGICZNY NR 1:

ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I ZWIĘKSZENIE ILOŚCI MIEJSC PRACY NA TERENIE GMINY

Formułując program rozwoju gminy trzeba uwzględnić wszelkie aspekty uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych gminy i przede wszystkim udział wszystkich organizacji działających na jej terenie niezależnie od organizacyjnego ich podporządkowania organom gminy. Warunkiem koniecznym wykonania zadań zapisanych w programie strategii jest mobilizacja społeczności lokalnej. Aby tak się stało konieczne jest zwrócenie uwagi społeczności lokalnej na wykonanie zadań służących realizacji poniższych celów.

1.1. ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI NA OBSZARZE GMINY

Jednym z głównych czynników sukcesu gminy powinno być uzyskanie przez nią stabilności gospodarczej. Będzie to możliwe gdy w strukturze gospodarczej gminy przeważać będą sektory o wysokiej dynamice wzrostu charakteryzujące się stabilnym popytem krajowym i zagranicznym.

1.1.1 Promocja rozwoju przedsiębiorczości poprzez wsparcie sektora małych i średnich przedsiębiorstw

Stworzenie warunków dla intensywnej działalności gospodarczej i inwestycji na terenie gminy powinno być określane poprzez:

- wydzielenie stref rozwoju gospodarczego;
 - rozwijanie infrastruktury technicznej na terenach przeznaczonych pod zorganizowaną działalność gospodarczą;
 - określenie systemu zachęt dla przedsiębiorców;
 - wsparcie dla instytucji i organizacji działających na rzecz;
- rozwoju gospodarczego i rozwoju MSP (małych i średnich przedsiębiorstw).

Narzędzia, które posiada gmina w tym zakresie to:

- długoterminowe ulgi i zwolnienia z podatków i opłat;
- promocja gospodarcza wspierana przez samorząd lokalny - w tym konkursy na najlepszy produkt gminy w kilku kategoriach np. turystyka, usługi, handel, przemysł;
- ścieżka obsługi inwestorów - ułatwienia w załatwianiu formalności;
- zwolnienia z podatku od nieruchomości dla osób prowadzących działalność w dziedzinie turystyki, wykorzystujących własne domy, pokoje gościnne.

Zorganizowanie wspierania przedsiębiorczości w gminie, informacji gospodarczej i doradztwa na terenie gminy może mieć szanse realizacji poprzez dalszą współpracę z władz gminy z organizacjami wspierającymi rozwój MSP, w tym z DAR-em i ODR-em.

Czynniki wewnętrzne ograniczeń rozwoju przedsiębiorczości to między innymi:

- brak wizji rozwoju gminy,

- monofunkcyjność gospodarcza wynikająca z dominacji rolnictwa,
- brak tradycji przedsiębiorczości na terenie gminy.

Powstanie lokalnej przedsiębiorczości na terenie gminy Płońnica powinno przynieść społeczności lokalnej korzyści społeczne i gospodarcze:

- poprawa jakości życia społeczności lokalnej poprzez uzyskanie dodatkowych dochodów,
- wzrost liczby przedsiębiorstw wyspecjalizowanych w dziedzinach najbardziej odpowiadających lokalnym uwarunkowaniom,
- pozyskiwanie nowych miejsc pracy,
- stworzenie nowej oferty handlowej dla lokalnej społeczności,
- wzrost przedsiębiorczości społeczności lokalnej,
- integrowanie się lokalnego „biznesu”,
- zmniejszanie odpływu lokalnej siły roboczej,
- pozyskanie nowych miejsc pracy dla członków rodzin rolników, co pozwoli ograniczyć utajone bezrobocie na wsi,
- zdobycie przez rolników i członków ich rodzin doświadczenia niezbędnego do odnoszenia sukcesu w warunkach gospodarki rynkowej.

Działania:

- Zorganizowanie doradztwa gospodarczego dla osób prowadzących lub podejmujących działalność gospodarczą.
- Pomoc dla podmiotów gospodarczych w celu uzyskania kapitału.
- Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości.
- Promowaniu lokalnej działalności gospodarczej.

1.1.2. Dążenie do wzrostu dochodów mieszkańców gminy z działalności pozarolniczej

Wzrost dochodów mieszkańców gminy z działalności pozarolniczej zależy w dużej mierze od ich postaw przedsiębiorczych i aktywności gospodarczej. Gmina Płońnica powinna zastosować instrumenty mające na celu promocję przedsiębiorczości na terenie gminy i przez to wzrost dochodów mieszkańców gminy z tytułu prowadzenia dodatkowej

działalności obok rolnictwa lub przebranżowienia już istniejących podmiotów. Do tych instrumentów możemy zaliczyć:

- instrumenty podatkowe między innymi takie jak: podatek od nieruchomości, dochody z mienia komunalnego, podatek rolny i leśny.
- instrumenty lokalizacyjne: podawanie do publicznej wiadomości ofert zagospodarowania wolnych działek, określanie warunków zagospodarowania działek, pomoc inwestorów w postępowaniu lokalizacyjnym, tworzenie sprzyjających warunków dostępu do infrastruktury.
- instrumenty w zakresie ochrony środowiska: wywóz odpadów stałych, modernizacja kotłowni opalanych węglem na opalane olejem opałowym lub gazem, budowa systemów kanalizacji indywidualnej i zbiorowej.

Działania:

- § Opracowanie systemu dostosowującego infrastrukturę gminy do potrzeb rozwoju gospodarczego i wprowadzenie go w życie.
- Restrukturyzacja systemu gospodarki gminnej przez rozbudowę funkcji usługowych.
 - Opracowanie oferty dla biznesu i przemysłu wspierającego rozwój gospodarczy.
 - Prowadzenie konsultacji z przedsiębiorstwami z terenu gminy w dziedzinie potrzeb kooperacyjnych i lokalnego zaplecza usługowego.

1.1.3. Przygotowanie planu promocji gminy

Plan promocji gminy powinien być wypadkową Studium Uwarunkowań Przestrzennego Zagospodarowania Gminy oraz celów strategicznych zawartych w Strategii Rozwoju. Plan ten ma na celu łagodzenie skutków zanikających funkcji rolniczych oraz przemysłowych gminy a także przeciwdziałanie wzrostowi bezrobocia wśród mieszkańców gminy Płońnica. W planie tym należy podkreślać historyczne i przyrodnicze walory gminy, sprzyjające rozwojowi funkcji turystycznej oraz rolnictwa, w tym rolnictwa ekologicznego poprzez np.: lobby na rzecz gminy, udział w targach itp., nawiązywanie kontaktu z innymi gminami:

Działania:

- Stworzenie lobbingu na rzecz gminy.
- Określenie zakresu i formy oferty promocyjnej.

- Określenie instrumentów i form realizacji programu promocji.
- Nawiązywanie kontaktu z innymi gminami.
- Powołanie zespołu ds. promocji gminy.

1.2. ZWIĘKSZENIE ILOŚCI MIEJSC PRACY NA TERENIE GMINY

1.2.1. Stworzenie szans dla bezrobotnych poprzez rozwijanie programów przeciwdziałaniu bezrobociu.

Celem działalności gminy w tym względzie powinno być zwiększenie możliwości zatrudnienia bezrobotnych oraz zwiększenie wiedzy i praktycznej przedsiębiorczości w zakresie poruszania się na rynku pracy. Do głównych możliwości gminy w tym zakresie możemy zaliczyć: zbieranie i przetwarzanie oraz udzielanie informacji dotyczących rynku pracy w gminie; współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie organizacji i podniesienia efektywności aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu; inspirowanie i organizowanie działalności szkoleniowej wśród bezrobotnych i innych mieszkańców.

W celu realizacji działalności szkoleniowej wśród bezrobotnych można wykorzystać potencjał lokalowy oraz merytoryczny zespół szkół w Gródkach.

Działania:

- Rozwijanie systemu szkoleń i przekwalifikowań zawodowych.
- Współpraca z organizacjami szkoleniowymi, stowarzyszeniami i fundacjami organizującymi szkolenia.

1.3.2. Zmniejszenie bezrobocia wśród mieszkańców gminy

Wysoki poziom bezrobocia jest jednym z głównych problemów gminy Płońska. Warto zauważyć, że wraz z procesami modernizacji rolnictwa następować będzie dalsze zmniejszenie zapotrzebowania na siłę roboczą w rolnictwie. Niezbędne staje się więc tworzenie dodatkowych możliwości uzyskania dochodów rolnikom i mieszkańcom

gminy. W gminie powinny powstawać przedsięwzięcia tworzące trwałe miejsca pracy oraz poszerzające działalność gospodarstw rolnych.

Do najistotniejszych kierunków działań zmierzających do ograniczania bezrobocia agrarnego na terenie gminy należy zaliczyć:

- zmianę struktury agrarnej poprzez tworzenie silnych ekonomicznie prywatnych przedsiębiorstw rolnych;
- przyspieszenie procesów przekształceń przedsiębiorstw rolnych przejętych przez Agencję Własność Rolnej Skarbu Państwa;
- przebudowa wsi w sposób umożliwiający tworzenie nowych miejsc pracy;
- inwestowanie w kapitał ludzki na terenie gminy;
- rozwój przetwórstwa rolnego dobranego do specyfiki produkcji rolnej gminy;
- rozwój usług.

Efektom tych działań powinno być ożywienie gospodarcze oraz spadek bezrobocia. Wpłynąć one mogą również na proces rozwoju gminy oparty na zasadach rozwoju zrównoważonego. Większość wyżej wymienionych działań ma charakter systemowy, czyli ich realizacja jest możliwa tylko poprzez rozwiązania na szczeblu rządowym.

Działania:

- Pomoc organizacjom i stowarzyszeniom bezrobotnych z terenu gminy (założenie).
- Stworzenie banku informacji o bieżących i przyszłych potrzebach zakładów pracy w zakresie zatrudnienia;
- Przygotowanie absolwentów do prowadzenia samodzielnej działalności gospodarczej.

1.3.3. Zwiększenie zatrudnienia w przemyśle rolno-spożywczym poprzez stworzenie warunków zachęcających do inwestowania w gminie

Realizacja takiego celu ma znaczenie dla przyszłego rynku pracy i zmniejszenia bezrobocia wśród mieszkańców gminy. Napływ kapitału na teren gminy może nastąpić w momencie opracowania przez gminę programu promocji proinwestycyjnych. Gmina ze swojej strony może wpływać na rozwój lokalnej przedsiębiorczości poprzez nakreślanie w strategiach kierunków jej rozwoju. Do wyłącznej właściwości gminy należy "uchwalanie

programów gospodarczych”. W tych programach gmina nie powinna poprzestawać tylko na dbaniu o lepsze warunki życia mieszkańców, ale w głównej mierze, na konkurowaniu z innymi gminami w celu przyciągnięcia kapitału na swój teren. Przyczyni się to w pośredni sposób do poprawy standardu życia.

Program rozwoju gospodarki lokalnej, który służy rozwojowi lokalnemu i ma stanowić narzędzie dla wykonania przez władze gminy Płońska lokalnej polityki gospodarczej, powinien zawierać:

1. Założenia rozwoju gospodarki lokalnej w obszarach należących do zadań własnych gmin. Należą do nich m.in.:
 - gospodarka komunalna (wodociągi, kanalizacja i oczyszczanie ścieków, zaopatrzenie w energię elektryczną i ciepłą),
 - budowa, modernizacja i utrzymanie dróg gminnych.
2. Prognozę rozwoju gospodarki lokalnej, zwłaszcza w zakresie:
 - rozwoju sektora prywatnego w gminie,
 - przewidywanych zmian w gospodarce rolnej na terenie gminy,
 - zmian w zakresie powiązań pomiędzy podmiotami gospodarczymi z terenu gminy a gospodarką lokalną.
3. Zamierzenia w zakresie ochrony środowiska.
4. Założenia instytucjonalnego wspierania lokalnej przedsiębiorczości poprzez:
 - koordynację i promocję produkcji i usług miejscowych podmiotów gospodarczych,
 - kształtowanie otoczenia gminy w celu przyciągania kapitałów i nowych przedsiębiorców.
5. Promocję walorów gminy i jej zasobów przyrodniczych. Ukazywanie potencjału społeczno-gospodarczego gminy w celu podejmowania nowej działalności gospodarczej.
6. Instrumenty realizacji programu rozwoju lokalnej przedsiębiorczości między innymi w zakresie:
 - komunalnej gospodarki finansowej,
 - polityki gminy w zakresie lokalnych podatków i opłat,
 - lokalnej polityki przestrzennej i inwestycyjnej.
7. Instrumenty i założenia dotyczące współpracy z innymi gminami lub innymi instytucjami.

Program rozwoju lokalnej przedsiębiorczości zawierający powyższe elementy powinien być sporządzony dla całego horyzontu czasowego strategii. Program rozwoju przedsiębiorczości na terenie gminy Płońska powinien doprowadzić do sytuacji, w której władze gminy będą mogły prowadzić lokalną politykę przeciwdziałania bezrobociu bez konieczności migracji ludności z jej terenu. Oznacza to zaplanowanie na terenie gminy rozwoju działów produkcji związanych zarówno z rolnictwem jak i sferą pozarolniczą. Dla tych celów ustala się zadania, które należy wykonać aby je osiągnąć. Wpływ na te zadania mają różne czynniki, które powinny pomóc w ich osiągnięciu lub wzmocnić inne działania gminy dążące do realizacji tych celów.

Działania:

- Opublikowanie oferty gospodarczej gminy dla inwestorów.
- Realizacja inwestycji zapewniających odpowiednią infrastrukturę.
- Współpraca z organizacjami gospodarczymi.

Mierniki:

Powstanie lokalnej przedsiębiorczości na terenie gminy Płońska powinno przynieść społeczności lokalnej korzyści społeczne i gospodarcze:

- poprawę jakości życia społeczności lokalnej poprzez uzyskanie dodatkowych dochodów,
- wzrost liczby przedsiębiorstw wyspecjalizowanych w dziedzinach najbardziej odpowiadających lokalnym uwarunkowaniom,
- pozyskiwanie nowych miejsc pracy,
- wzrost przedsiębiorczości społeczności lokalnej,
- integrowanie się lokalnego “biznesu”,
- zmniejszanie odpływu lokalnej siły roboczej,
- pozyskanie nowych miejsc pracy dla członków rodzin rolników, co pozwoli ograniczyć utajone bezrobocie na wsi,
- zdobycie przez rolników i członków ich rodzin doświadczenia niezbędnego do odnoszenia sukcesu w warunkach gospodarki rynkowej.

1.4. OPRACOWANIE PLANU ZAGOSPODAROWANIA TURYSTYCZNEGO GMINY.

Gmina Płońska posiada możliwości do rozwoju turystyki, ale wykorzystanie ich zależy głównie od stopnia zainteresowania władz samorządowych i mieszkańców gminy. Zakładając, że warunek ten w gminie jest spełniony należy podjąć odpowiednie działania aktywizacyjne uzależnione od charakteru gminy.

Działania te możemy podzielić na:

- **organizacyjno-kadrowe**, celem których jest stworzenie organizacyjnych podstaw i koordynacja rozwoju turystycznego w gminie.
- **popularyzatorskie**, celem których jest uświadomienie mieszkańcom korzyści wynikających z rozwoju turystyki, stworzenie zachęt do inwestowania w tej dziedzinie i rozwijanie przychylnego nastawienia do turystów.
- **prawne**, celem których jest głównie tworzenia przepisów lokalnych co do planów przestrzennego zagospodarowania.
- **promocyjne**, celem tych działań jest spopularyzowanie gminy na rynku turystycznym.
- **ofertowe** – celem tych działań jest poszukiwanie inwestorów i zachęcenie ich do inwestowania na terenie gminy.
- **w sferze komunalnej** – celem tych działań jest uporządkowanie oraz utrzymanie ogólnego ładu i estetycznego wyglądu, a także ukształtowanie oryginalnej przestrzeni turystycznej danej gminy (image).

Na obszarze gminy Płońska możliwe jest powstanie jednej z form ekoturystyki - agroturystyki. W agroturystyce brak jest tradycyjnej bazy turystycznej (np. hotele). Turystyka ta opiera się na obszernych domach jednorodzinnych należących do rolników indywidualnych. Wykorzystuje ona również płody rolne wytworzone w gospodarstwach rolnych np. mleko, jaja, owoce, warzywa. Gmina powinna udzielać pomocy gospodarstwom, które chcą prowadzić gospodarstwa agroturystyczne. Pomoc ta może się wiązać z: reklamowaniem i promowaniem terenu, współfinansowaniem inwestycji związanych z agroturystyką.

Turystyka rozwijana na obszarze gminy Płońska może być szansą ożywienia gospodarczego gminy oraz poprawy bytu mieszkańców, którzy zechcą zainwestować w rozwój turystyki (szczególnie - agroturystyki).

Działania:

- Promocja działalności agroturystycznej wśród mieszkańców gminy.
- Wspieranie przez władze gminne działalności agroturystycznej i ekoturystycznej.

- Opracowanie koncepcji rozwoju przemysłu turystycznego w gminie.
- Organizacja imprez odbywających się na terenie gminy.
- Utworzenie gminnej bazy danych dotyczącej produktów turystycznych.
- Organizacja sołeckich spotkań popularyzatorskich dotyczących turystyki, agroturystyki, ekoturystyki.
- Opracowanie koncepcji promocji (targi turystyczne itp.).
- Opracowanie pakietu ofert inwestycyjnych.
- Utrzymanie ogólnego ładu i porządku publicznego.
- Weryfikacja rozwiązań komunikacyjnych gminy pod kątem obsługi ruchu turystycznego.

Mierniki:

- Przyrost miejsc noclegowych.
- Przyrost miejsc pracy w turystyce.

CEL STRATEGICZNY NR 2:

ROZWÓJ I MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I SPOŁECZNEJ NA TERENIE GMINY

2.3. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

2.1.1. Opracowanie programu kompleksowej kanalizacji gminy

Na terenie gminy Płońska na większości terenów brak synchronizacji między zaopatrzeniem ludności w wodę a odprowadzaniem ścieków i ich oczyszczaniem.

Działania gminy powinny być skierowane na realizację kanalizacji zbiorowych we wsiach o zabudowie skupionej oraz oczyszczalnie przyzagrodowe w zabudowie kolonijnej.

Kanalizacja zbiorcza polega na odbiorze ścieków z gospodarstw domowych i ich odprowadzaniu przy pomocy systemu kolektorów do grupowej oczyszczalni ścieków.

Indywidualny system kanalizacji zakłada, że oczyszczanie ścieków odbywa się na terenie poszczególnych gospodarstw. Wybór formy oczyszczania nieczystości zależy od wielu czynników. Do głównych czynników lokalizacyjno-społecznych możemy zaliczyć:

- sposób zabudowy danej miejscowości (zabudowa skupiona lub rozproszona),
- liczbę gospodarstw w danej miejscowości,
- liczbę mieszkańców w miejscowości,
- liczbę mieszkańców przypadającą na jedno gospodarstwo.

Niektóre z tych czynników mówią nam o możliwości zainstalowania danego systemu kanalizacji. Pozostałe czynniki są pomocne przy określaniu sposobu oczyszczania, ale zawsze zależne są od czynnika najważniejszego, czyli kosztów.

Kanalizacja jest jednym z najdroższych elementów infrastruktury. Dlatego też, analiza techniczno-ekonomiczna tej infrastruktury jest bardzo istotna, szczególnie na etapie projektowania. Do głównych kosztów kanalizacji zaliczamy:

- nakłady inwestycyjne na sieć kanalizacyjną (w przypadku kanalizacji indywidualnej są to tylko nakłady na krótkie przykanaliki, natomiast dla kanalizacji zbiorowej mogą one stanowić 80% całości nakładów);
- nakłady inwestycyjne na oczyszczalnie ścieków;
- koszty eksploatacji sieci i oczyszczalni.

Analizując opłacalność każdego z systemów oczyszczania należy brać pod uwagę wszystkie te elementy.

Tabela: Czynniki lokalizacyjno-społeczne mające wpływ na wybór sposobów kanalizacji dla poszczególnych miejscowości gminy

Lp.	Nazwa miejscowości	wodociągi	Kanalizacja	Sposób zabudowy	Liczba gospodarstw
1.	Gralewo	80	0	Skupiony	57
2.	Gródki	100	40	Skupiony	194
3.	Gruszka	97	0	Skupiony	34
4.	Jabłonowo	97	0	Skupiony	102
5.	Mały Łęck	57	0	Skupiony	69
6.	Murawki	0	0	Skupiony	32
7.	Niechłonin	93	0	Skupiony	146
8.	Prioma	0	0	Skupiony	43
9.	Płośnica	81	0	Skupiony	261
10.	Przełek	94	0	Rozproszony	78
11.	Rutkowice	91	0	Skupiony	104
12.	Skurpie	96	0	Skupiony	79
13.	Turza Mała	30	0	Skupiony	97
14.	Wielki Łęck	80	0	Skupiony	101
15.	Zalesie	80	0	Skupiony	113

Źródło: dane UG w Płośnicy

Dla zbiorczych systemów oczyszczania można wybrać jeden z czterech podstawowych rodzajów kanalizacji lub ich kombinacji:

- grawitacyjną klasyczną;
- grawitacyjną małośrednicowa;
- podciśnieniową;
- ciśnieniową.

Pierwsza z nich kanalizacja grawitacyjna, klasyczna, jest droga w budowie (w trudnych warunkach gruntowo - wodnych), ale prosta i tania w eksploatacji. Kanalizacja grawitacyjna, małośrednicowa może być tańsza w budowie w przypadku gdy, istnieją już zbiorniki bezodpływowe lub osadniki gnilne z możliwością łatwego ich podłączenia do kolektorów. Kanalizacje podciśnieniowe i ciśnieniowe stosowane mogą być przy wysokich poziomach wód gruntowych i na terenach bez korzystnych spadków w kierunku oczyszczalni. Systemy te opierają się na stacjach pompowych. W kanalizacji podciśnieniowej zainstalowana ona jest w oczyszczalni (zasięg około 1,5-2,0 kilometrów). W przypadku kanalizacji ciśnieniowej pompa znajduje się przy gospodarstwie.

Dla niektórych miejscowości tańszym rozwiązaniem może być kanalizacja indywidualna. Na terenie gminy Płońnica system taki można zastosować w miejscowościach o zabudowie rozproszonej oraz niedużej liczbie mieszkańców. W tym systemie oczyszczania możliwe jest podłączenie kilku gospodarstw do jednej oczyszczalni. Najczęściej stosowanymi oczyszczalniami indywidualnymi są:

- osadniki gnilne ze studniami chłonnymi lub drenażem rozsączającym ścieki do gruntu,
- osadniki gnilne z filtrem piaskowym lub złożem roślinnym z możliwością odprowadzania oczyszczonych ścieków zarówno do ziemi, jak i do wód powierzchniowych płynących,
- osadniki wstępne (najczęściej gnilne) i małe oczyszczalnie z osadem czynnym lub złożem biologicznym również z możliwością odprowadzania ścieków do ziemi lub wód powierzchniowych.

Ograniczaniem budowy oczyszczalni przyzagrodowych może być brak miejsca dla ich lokalizacji. Za budową oczyszczalni określanych jako "indywidualne biologiczne systemy oczyszczania ścieków" przemawiają następujące powody:

- możliwość oczyszczania ścieków w miejscu ich powstawania, eliminuje to koszty związane z budową sieci kanalizacyjnej,
- niskie koszty eksploatacji, brak konieczności zatrudnienia fachowej obsługi oraz praktyczna niezawodność urządzeń,
- możliwość samodzielnego montażu przez rolnika co znacznie obniża koszty.

W większości miejscowości przydomowe oczyszczalnie ścieków będą pod względem kosztów bardziej atrakcyjne niż kanalizacja zbiorcza. W miejscowościach powyżej 50 gospodarstw można zastosować oczyszczalnie z osadem czynnym (tzw. biobloki).

Działania:

- Analiza, podjęcie decyzji oraz opracowanie programu co do wyboru rodzaju systemu kanalizacyjnego dla poszczególnych miejscowości gminy.
- Budowa nowych i modernizacja istniejących oczyszczalni ścieków.

2.1.2. Opracowanie planu dalszej gazyfikacja miejscowości na terenie gminy

2.1.3. Zwiększenie ilości abonentów telefonicznych na obszarze gminy

Dostępność usług telekomunikacyjnych świadczy o stopniu rozwoju obszarów wiejskich. Przyczynia się ona do uatrakcyjnienia terenów gminy dla rozwoju przedsiębiorczości, rozwoju turystyki.

DZIAŁANIA:

- rozbudowa sieci telekomunikacyjnej na terenie gminy.

MIERNIKI:

- liczba nowych abonentów.

2.1.4. Określenie programu kompleksowego wodociągowania gminy

Większość miejscowości w gminie posiada już sieć wodociagową. W pozostałych miejscowościach ludność zaopatruje się w wodę ze studni kopanych ujmujących wodę często z tzw. wód podskórnych. Poziom ten narażony jest na zanieczyszczenia powierzchniowe.

Realizacja tego celu powinna służyć zapewnieniu dostaw i dostępu do wody pitnej o wysokiej jakości dla wszystkich mieszkańców gminy, w ilościach zabezpieczających bieżące potrzeby oraz rozwój poszczególnych jednostek osadniczych oraz eliminacji studni kopanych. Zaopatrzenie w wodę poszczególnych miejscowości gminy powinna odpowiednia dla rozwoju funkcji gospodarczych w tych miejscowościach.

Działania:

- Inwestycje z zakresu zaopatrzenia w wodę i urządzenia do jej uzdatniania.
- Opracowanie programu dalszego zaopatrzenia w wodę gospodarstw domowych na terenie gminy.

2.1.5. Zwiększenie jakości i efektywności dostaw energii

Właściwa i nowoczesna sieć energetyczna powinna stanowić podbudowę procesów gospodarczych na obszarach rozwojowych określonych w Studium Zagospodarowania Przestrzennego gminy. Powinien on również, zaspokajać potrzeby mieszkańców gminy, przyczyniając się do poprawy warunków życia.

Działania:

- Modernizacja sieci energetycznej (reelektryfikacja),
- Wykorzystanie lokalnych źródeł energii.

2.4. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ

2.4.1. Modernizacja istniejących i budowa nowych szkół na terenie gminy

Nowoczesne dobrze wyposażone placówki oświatowe na terenie gminy powinny być głównym stymulatorem rozwoju społecznego gminy. Placówki te powinny posiadać programy dostosowane do zmieniającego się zaopatrzenia i rosnących wymogów otoczenia. Wiąże się to na przykład z poszerzeniem zakresu nauki o języki obce w szkołach publicznych.

2.4.2. Opracowanie planu rozwoju obiektów zaspokajających potrzeby kulturalne mieszkańców

Realizacja zadań kulturalnych na terenie gminy opierać się może na wspieraniu animatorów kultury oraz entuzjastów i społeczników, dzięki którym, gmina może utrzymać wysoką pozycję w zakresie kultury.

2.4.3. Opracowanie planu rozwoju obiektów sportowych i rekreacyjnych na terenie gminy

Plan rozwoju obiektów sportowych i rekreacyjnych na terenie gminy można oprzeć na powstaniu bazy sportowo-rekreacyjnej spełniającej wymogi XXI wieku. Główne zadania w tej mierze opierać się powinny na:

- rozwoju masowych imprez sportowo-rekreacyjnych;
- umożliwienie wszystkim chętnym uprawiania sportu;
- wyposażenie szkół w wystarczającą liczbę sal gimnastycznych i zespołu boisk.

Realizacja powyższych celów służyć powinna głównie lepszemu wykorzystaniu czasu wolnego dzieci, młodzieży i dorosłych.

CEL STRATEGICZNY NR 3:

**DOSTOSOWANIE ROLNICTWA DO WYMOGÓW RYNKU
I PRZETWÓRSTWA**

3.1. Wspieranie utworzenia bazy przetwórstwa rolno-spożywczego na terenie gminy

Głównym założeniem tego celu jest wsparcie inwestycji podejmowanych przez przedsiębiorstwa rolno-spożywcze, ponieważ sektor ten ma duże znaczenie dla gospodarki gminy. Tworzenie lokalnych zakładów przetwórstwa rolno-spożywczego głównie w zakresie produktów mleczarskich, mięsnych oraz owocowo-warzywnych z uwzględnieniem runa leśnego.

Działania:

- opracowanie ofert terenowych dla inwestycji,
- wspieranie lokalnych inwestorów przez system preferencji dla podejmujących działalność gospodarczą tego typu.

3.2. Różnicowanie działalności gospodarczej gospodarstw rolnych

W celu zapewnienia warunków rozwoju terenu gminy niezbędne jest tworzenie nowych źródeł dochodów gospodarstw poza konwencjonalnym rolnictwem. Do głównych barier utrudniających rozwój przedsiębiorczości zaliczyć można brak dostępu do kapitału i usług wspierających rozwój przedsiębiorczości oraz słabo rozwiniętą infrastrukturę. Zasoby środowiska naturalnego gminy Płońska stanowią istotny czynnik rozwoju ekonomicznego gminy. Świadczenie usług na rzecz środowiska stanowić będzie dodatkowe źródła dochodu dla rolników.

Działania:

- Zwiększenie liczby gospodarstw posiadających trwałe źródła dodatkowego dochodu z działalności gospodarczej poza konwencjonalnym rolnictwem.
- Stworzenie nowych, trwałych miejsc pracy dla rodzin rolników.
- Zwiększanie potencjału turystycznego obszarów gminy.

3.3. Tworzenie warunków dla poprawy opłacalności rolnictwa

Działania:

- Promocja wybranych produktów jako miejscowa specjalność.
- Szkolenia specjalistyczne dla rolników.
- Pomoc w integracji rolnictwa z rynkami zbytu.

3.4. Wspieranie zbiorowych form gospodarowania rolników

Rozwój lobby rolniczego i powołanie do życia związków producentów rolnych zwiększy stopień integracji środowiska wiejskiego oraz pozwoli na rozwój sieci powiązań producentów rolnych z rynkiem. W tym zakresie gmina powinna zapewnić pomoc organizacyjną przy nawiązywaniu współpracy przez grupy rolników w grupach producenckich. Takie formy współdziałania rolników przynoszą korzyści związane z:

- lepszą i korzystniejszą organizację zbytu produktów wytwarzanych w gospodarstwach członków;
- sprawne gromadzenie rozproszonych kapitałów i wykorzystywaniem ich dla zaspokojenia lokalnych potrzeb;
- dobra znajomość lokalnych rynków;
- lepsze możliwości działania na rynkach oddalonych od gminy;
- skuteczniejsze wdrażanie do produkcji postępu naukowo-technicznego.

W perspektywie kilku najbliższych lat działania organizacji gminnych takich jak ODR, Centrum Kształcenia Praktycznego w Gródkach, SKR oraz władz gminnych powinny skupić się na propagowaniu zbiorowych form gospodarowania wśród rolników. Działania te powinny głównie skupić się na:

- odbudowie zaufania rolników do zbiorowych form gospodarowania, w tym spółdzielczości;
- kontynuowania tradycyjnych pól i zakresów działania istniejących spółdzielni oraz kreowanie nowych kierunków rozwoju;
- uwypuklenia zaspokojenia potrzeb członków;
- propagowanie rozwiązań istniejących w Unii Europejskiej w tym zakresie.

Tworzenie grupy producenckiej oraz określenie zakresu działania wymaga od rolników określenia celów jakie grupa ma spełniać. Zakres działania grup producenckich powinien być określony przez rolników, którzy taką grupę tworzą przy współpracy z ODR oraz właściwymi pracownikami Urzędu Gminy, Urzędu Powiatowego zajmującymi się rolnictwem. Powołanie grupy powinno służyć realizacji następujących celów:

- dokonywanie wspólnych transakcji sprzedaży większych partii towarów według obowiązujących na rynkach standardów;
- prowadzenie wspólnego zaopatrzenia w środki obrotowe do bieżącej produkcji rolnej;
- prowadzenie wspólnych przedsięwzięć inwestycyjnych przekraczających możliwości pojedynczego producenta;
- organizacja działalności zespołowej w zakresie przechowywania, przygotowania produktów do sprzedaży (sortowanie, pakowania);
- tworzenie kanałów marketingowych zintegrowanych z przedsiębiorstwami przetwórstwa rolno-spożywczego.

Na terenie gminy Płońska powstające grupy producenckie powinny działać tam gdzie indywidualny rolnik ma problemy z:

- znalezieniem nowych możliwości zbytu na swoje produkty;
- redukcją swoich kosztów produkcji;
- ulepszeniem metod produkcji wpływających na uzyskanie lepszej jakości produktów;
- zwiększeniem bezpieczeństwa produkcji.

W praktyce grupy producenckie mogą i powinny być tworzone we wszystkich kierunkach produkcji rolnej prowadzonych przez miejscowych rolników, np. producenci mleka, zbóż, ziemniaków, buraków cukrowych, warzyw. miodu itp.. Należy przy tym pamiętać że, członkiem grupy mogą być osoby fizyczne prowadzące gospodarstwa rolne, organizujące się w celu dostosowania produkcji do warunków rynkowych.

Działania:

- Tworzenie grup producenckich
- Wspieranie, doradztwo grup producenckich

Działania:

- Tworzenie grup producenckich.
- Wspieranie, doradztwo grup producenckich.

3.5. Rozwój rolnictwa ekologicznego

Rada Gminy powinna ubiegać się o dotacje na rozwój ekologicznych gospodarstw ze strony budżetu państwa lub szukać innych źródeł finansowania ze strony fundacji i

funduszy pozabudżetowych. Gmina może także wspierać te gospodarstwa poprzez wprowadzanie ulg i zwolnień w podatkach i opłatach lokalnych. Gospodarstwa ekologiczne mogą zwrócić się o doradztwo w zakresie przedstawienia i prowadzenia gospodarstw do Stowarzyszenia Producentów Zdrowej Żywności Metodami Ekologicznymi "Ekoland" z siedzibą w Przysieku koło Torunia. Stowarzyszenie to zrzesza rolników, ogrodników, przetwórców i handlowców spełniających kryteria ekologicznej produkcji rolnej oraz przetwarzania i zbytu jej płodów. Gospodarstwa z gmin funkcjonalnych ZPP mogą zwrócić się o pomoc do Zakładu Usług Ekologicznych "Zielone Płuca Polski" z siedzibą w Suwałkach. Oferuje ona pomoc rolnikom w zakresie:

- doradztwa w zakresie przedstawiania gospodarstw rolnych na ekologiczne metody gospodarowania,
- zakupu sprzętu i maszyn do przetwórstwa żywności,
- dofinansowania inwestycji prowadzonych przez rolników w gospodarstwach ekologicznych,
- organizacji zbytu i przetwórstwa płodów rolnych.

Gmina zainteresowana rozwojem na swoim terenie gospodarstw nastawionych na produkcję ekologiczną i zintegrowaną powinna dążyć do:

- zahamowania negatywnych procesów degradacji środowiska przyrodniczego;
- preferowania zasad ekorozwoju;
- weryfikacji dotychczasowych kierunków produkcji rolnej;
- uwzględnienia w planach zagospodarowania przestrzennego gminy obszarów chronionych, zlewni i ujść wód;
- wykreowania rynków zbytu dla "zdrowej żywności".

Wszystkie te działania powinny doprowadzić do rozwoju rolnictwa ekologicznego na terenach podlegających ochronie oraz rolnictwa zintegrowanego na pozostałych obszarach gminy Płońska. Ten kierunek produkcji może przynieść gminie oraz mieszkańcom, korzyści materialne i zdrowe nieskażone środowisko naturalne.

Działania te będą rozciągnięte w czasie z powodu braku odpowiednich norm prawnych oraz braku specjalnych preferencji ze strony rządu popierających produkcję żywności na terenach nieskażonych. Ważnym czynnikiem ograniczającym możliwość wprowadzenia ekologizacji rolnictwa jest brak odpowiednich form finansowania. Finansowanie to powinno się opierać na subwencjach przyznawanych bezpośrednio

gospodarstwom produkującym zdrową żywność, jak i dla gmin popierających takie działania.

CEL STRATEGICZNY NR 4

POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW GMINY

4.1. Poprawa a przynajmniej nie pogarszanie stanu zdrowia mieszkańców

Gmina starając się zapewnić dobrą jakość życia mieszkańców powinna interesować się zakresem usług medycznych świadczonych na jej terenie oraz wpływać na jakość tych usług. Jednym z głównych zadań stojących przed władzami gminy jest kreowanie wśród mieszkańców (szczególnie wśród dzieci i młodzieży) zdrowego stylu życia.

Władze gminy powinny dokonać analizy i opracować długofalowy plan rozwoju usług medycznych, z uwzględnieniem potrzeb inwestycyjnych oraz zapotrzebowania na takie usługi w poszczególnych częściach gminy. Pierwszym etapem takiej analizy powinno być opracowanie zasad udostępniania istniejącej bazy materialnej placówek ochrony zdrowia dla rozwoju pełnopłatnych usług medycznych, niedostępnych w ofercie miejscowej - publicznej opieki zdrowotnej

Działania:

- Udział gminy w poprawianiu dostępności leczenia otwartego.
- Pomoc w działaniach służących poprawie funkcjonowania publicznych i niepublicznych Ośrodków Zdrowia.

4.2. Bezpieczeństwo publiczne

Chcąc zagwarantować odpowiedni poziom bezpieczeństwa publicznego na terenie gminy, władze gminy powinny prowadzić działania ochronne i prewencyjne. Działania te podejmowane powinny być w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego, tj.:

- Ochronę porządku prawnego i trybu życia zbiorowego, poprzez zwalczanie zjawisk przeszkadzających lub utrudniających życie społeczności lokalnej;
- Ochronę mieszkańców przed niebezpieczeństwami wynikającymi z zewnątrz (np. kataklizmy);
- Ochronę dóbr materialnych.

Działania:

- Opracowanie programu bezpieczeństwa publicznego w gminie.
- Rozszerzenie współpracy z Policją.
- Dalsza współpraca z Ochotniczą Strażą Pożarną.

4.3. Zahamowanie dekapitalizacji zasobów mieszkaniowych i poprawa ich standardu

Istotnym czynnikiem rozwoju gminy jest podnoszenie standardu lokali mieszkaniowych. Ważne jest również zwiększenie materialnego zainteresowania właścicielami lokali utrzymaniem budynków w należytym stanie technicznym.

Działania:

- Pomoc przy remontach i utrzymaniu zasobu mieszkaniowego w osiedlach po byłych PGR-ach.
- Poprawa stanu technicznego i estetyki istniejących zasobów mieszkaniowych.
- Zapewnienie ładu przestrzennego oraz estetyki krajobrazu.

4.4. Objęcie formami pomocy społecznej osób najbardziej potrzebujących i racjonalizowanie tej pomocy

Działalność gminy Płońska w zakresie pomocy społecznej jest normowana przepisami ustawy o pomocy społecznej (oraz częściowo – ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu).

Działania:

- Zapobieganie przyczynom niesamodzielności życiowej mieszkańców gminy.
- Racjonalizacja zasadności przyznawanych świadczeń (np. weryfikacja wniosków gdzie przyznawano świadczenia z „mocy prawa”, gromadzenie i przedstawianie osobom zdolnym do pracy a ubiegającym się o zasilek, ofert pracy)
- Stworzenie możliwości realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej przez organizacje pozarządowe.

CEL STRATEGICZNY NR 5

OCHRONA ŚRODOWISKA NATURALNEGO I KULTUROWEGO GMINY

5.1. Zachowanie walorów środowiska naturalnego i krajobrazu

Walory krajobrazowe zagrożone na terenie gminy są głównie poprzez mało estetyczne budowle. Władze gminy powinny dbać o odpowiedni wygląd architektoniczny wznoszonych i istniejących budowli. Budowle figurujące w rejestrze zabytków (budynki mieszkalne, gospodarcze, dwory, kościoły, budowle techniki) powinny podlegać stałej konserwacji, a wszelkie budowle związane z nimi prowadzić należy pod nadzorem konserwatorskim. Szczególną opieką należy objąć elementy architektury charakterystycznej tylko dla terenu gminy (zabudowania dworskie i folwarczne). W zakresie budownictwa i architektury krajobrazu należy:

- Zaniechać lokalizacji i rozbudowy obiektów uciążliwych dla otoczenia;
- Chronić przed zabudową tereny szczególnie cenne pod względem przyrodniczym i krajobrazowym;

- Zabudowa i urządzenia techniczne powinny harmonizować z otaczającym krajobrazem;
- Otoczyć szczególną opieką i ochroną zabytki architektury i przyrody.

Walory środowiska zachowane będą również, w momencie działań gminy związanymi z inwestycjami proekologicznymi.

Działania:

- Zachowanie cech architektury regionalnej.
- Tworzenie stref ochronnych.

5.2. Gospodarka odpadami na terenie gminy

Główne zadania gminy Płońnica w realizacji tego celu powinny być skierowane na kontrolę i sterowanie elementami dotyczącymi gromadzenia, wywozu i unieszkodliwiania odpadów i powinny obejmować:

- ilość powstających odpadów,
- poziom techniczny i sanitarny miejsc oraz sprzętu do gromadzenia i wywozu,
- częstotliwości usuwania opadów,
- objęcie usługami wywozu wszystkich mieszkańców i właścicieli posesji,
- poziom świadczonych usług,
- warunki dostępności zakładu unieszkodliwiania dla wszystkich mieszkańców,
- oddziaływanie na środowisko,
- stan sanitarny wysypiska,
- efektywność ekonomiczną w aspekcie cen usług, planu modernizacji i rozbudowy systemu usuwania odpadów.

Gromadzenie odpadów komunalnych jest pierwszym elementem systemu gospodarki odpadami. Jest również jedną z funkcji utrzymania czystości na wsi.

Działania:

- Wdrożenie systemu segregacji odpadów na terenie gminy.
- Dalsza realizacja programu wywozu odpadów stałych z terenu gminy

5.3. Zaniechanie odprowadzania ścieków do wód powierzchniowych

Podstawowym problemem związanym z ochroną wód powierzchniowych na terenie gminy jest zagrożenie ich zanieczyszczenia poprzez „dzikie” odprowadzanie

zanieczyszczeń. Gmina powinna w miarę swoich możliwości kontrolować stan czystości ważniejszych wód powierzchniowych.

5.4. Zwiększenie lesistości obszarów gminy

Uwzględniając przyrodnicze, przestrzenne i ekonomiczne uwarunkowania rozwoju gminy należy zwrócić szczególną uwagę na racjonalną gospodarkę zasobami leśnymi na terenie gminy. Podstawową najbardziej skuteczną ochroną zasobów leśnych powinno być zwiększenie lesistości obszarów przez zalesienie gruntów marginalnych dla rolnictwa.

Realizując plan zalesiania lesistości gminy należy opierać się na koncentracji zalesień w Obszarze Chronionego Krajobrazu, Welskim Parku Krajobrazowym na terenach wododziałowych oraz na terenach marginalnych dla rolnictwa. Przy opracowaniu planów zalesienia terenów gminy Płońska należy opierać się na kierunkach działań na obszarach leśnych zawartych w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Płońska, w części dotyczących kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

5.5. Redukcja emisji zanieczyszczeń do atmosfery

Zagrożenie czystości powietrza atmosferycznego na terenie gminy Płońska istnieje w zasadzie tylko w sezonie grzewczym. W stosowanych systemach grzewczych należy zmniejszać ilość paliw emitujących duże ilości zanieczyszczeń na rzecz paliw ekologicznych.

Działania:

- Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii.

5.6. Preferowanie działalności gospodarczej mało uciążliwej dla środowiska

5.7. Zwiększenie świadomości ekologicznej poprzez edukację

Działania:

- Wdrażanie edukacji ekologicznej w programy nauczania na wszystkich etapach edukacji szkolnej.
- Podnoszenie świadomości ekologicznej lokalnej społeczności.
- Promowanie działań na rzecz inwestycji proekologicznych.
- Wykorzystanie lokalnych stowarzyszeń, instytucji i organizacji w celu propagowania edukacji ekologicznej (DAR-u., Ekologicznego Związku Gmin „Działdowczyzna”, ZSR w Malinowie.

CEL STRATEGICZNY NR 6

ZAPEWNIENIE DOBREJ DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ ORAZ SPRAWNEGO SYSTEMU KOMUNIKACJI W GMINIE

6.1. Rozbudowa i modernizacja dróg i infrastruktury drogowej

Budowa nowych dróg w pierwszej kolejności powinna uwzględniać przewidywany stopień wzrostu przewozów towarowych i osobowych w odniesieniu do aktualnego obciążenia i stanu istniejących dróg. Drogi na terenie gminy nie zawsze posiadają parametry techniczne właściwe do natężenia ruchu samochodów wysokotonażowych., szczególnie na drogach obsługujących kopalnie kruszyw. Drugim ważnym elementem wpływającym na kolejność modernizacji i rozbudowy odcinków dróg gminnych jest uwzględnienie lokalnych potrzeb związanych z poprawą struktury gospodarstw rolnych.

Działania:

- Opracowanie i realizacja całościowego programu perspektywicznego poprawy stanu dróg.
- Modernizacja dróg i chodników na terenie gminy z uwzględnieniem planów inwestycyjnych wszystkich instytucji obsługujących teren gminy (Zakład Energetyczny, Zakład Gazowniczy, Telekomunikacja itp).
- Stworzenie sieci przydrożnych usług dla zmotoryzowanych (motele, stacje benzynowe, itp.)

6.2. Stworzenie sprawnego systemu komunikacji w gminie

Lokalna sieć komunikacyjna ma na celu uatrakcyjnienie obszaru gminy. Powinna ona służyć rozwojowi miejscowego biznesu związanego z obsługą rolnictwa oraz turystyką.

Działania:

- Uwzględnienie potrzeb natężenia ruchu drogowego i rozwiązań komunikacyjnych gminy.
- Wyznaczenie tras przejazdu i miejsc parkowania w szczególności dla pojazdów ciężarowych.
- Zniesienie barier rozwoju miejscowości w postaci utrudnionej dostępności komunikacyjnej różnych części gminy.

PRIORYTETY ROZWOJOWE GMINY PŁOŚNICA

Jednoczesna realizacja celów strategicznych jest niemożliwa, a przynajmniej utrudniona. Ograniczenia o charakterze czasowym, przestrzennym, finansowym i innym powodują, że realizatorzy strategii muszą dokonywać wyborów dotyczących hierarchii celów oraz następstw w ich realizacji. Chodzi o zachowanie harmonii celów, by nie było

sprzeczności między nimi oraz między tym „co tu i teraz” czyli działalnością bieżącą, a tym „co tam i potem” czyli celami długookresowymi. Załączona tabela zawiera priorytety rozwojowe gminy Płońska ustalone na podstawie sondażu społecznego przeprowadzonego wśród mieszkańców gminy zaangażowanych w proces tworzenia strategii. Między tymi priorytetami istnieją niewątpliwe powiązania przyczynowo-skutkowe i sprzężenia zwrotne, których wykorzystanie na poziomie celów operacyjnych powinno dawać efekt synergiczny, zapewniający harmonijny rozwój gminy.

Lp.	Wyszczególnienie	Ważność cechy*
1.	Rozbudowa i modernizacja systemu kanalizacji w miejscowościach z terenu gminy	4,60
2.	Większy udział gminy w działaniach na rzecz ochrony zdrowia mieszkańców	4,30
3.	Rozwiązanie problemu gospodarki odpadami stałymi na terenie gminy	4,30
4.	Modernizacja i rozbudowa dróg i parkingów na terenie gminy	4,20
5.	Wspieranie przez gminę informacji na temat ekologii	4,00
6.	Wspieranie rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw na terenie gminy	3,75
7.	Działania gminy w celu promowania gminy	3,60
8.	Wspieranie oświaty na terenie gminy	3,53
9.	Współdziałanie gminy w telefonizacji gminy	3,50
10.	Wspieranie rozwoju bazy agroturystycznej	3,40
11.	Rozbudowa sieci wodociągowej	3,39
12.	Wspieranie działań mających na celu poprawę bezpieczeństwa publicznego	3,20
13.	Wspieranie inicjatyw mieszkańców w zakresie kultury i rozrywki	2,90
14.	Wspieranie inicjatyw mieszkańców w zakresie rozwoju sportu i rekreacji	2,70
15.	Wspieranie rolnictwa	2,50
* - ważność cechy w skali od 1 – mało istotne zadanie 5 - bardzo pilne		

Źródło: wyniki sondażu społecznego